

ת"פ 14969/11/20 - מדינת ישראל נגד א' ט', אלכסנדר לקי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 14969-11-20 מדינת ישראל נ' ט' ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. א' ט'

2. אלכסנדר לקי

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד אריאלה נבון

ב"כ הנאשם 1: עו"ד מוריה ששון

ב"כ הנאשם 2: עו"ד יצחק בם

גזר דין

כללי

1. הנאשמים הורשעו, על פי הודאתם בעובדות כתב אישום מתוקן, בשתי עבירות ניסיון קבלת דבר במרמה ובעבירות זיוף, ונאשם 2 הורשע בנוסף בשתי עבירות שימוש במסמך מזויף ובשתי עבירות התחזות כאדם אחר.

הנאשמים הם חברים קרובים. בשנת 2018 נרשם הנאשם 1 (להלן גם: "א'") ללימודים אקדמאיים באוניברסיטת אריאל, ולקראת תחילת הלימודים היה עליו להיבחן בבחינת אמי"רם, שהצלחה בה מקנה פטור מלימודי השפה האנגלית. הנאשם 1 נרשם לבחינה שנקבעה ליום 26.8.19.

סמוך למועד הבחינה, הנאשמים סיכמו ביניהם כי נאשם 2 (להלן גם: "אלכסנדר") יתחזה לנאשם 1 ויגש במקומו לבחינה. לשם כך זייפו הנאשמים את תעודת הזהות של נאשם 1 כך שהוציאו ממנה את תמונתו והניחו במקומה את תמונתו של הנאשם 2. ביום הבחינה הגיעו שני הנאשמים לאוניברסיטה. נאשם 2 נכנס לאולם הבחינה כשהוא מצויד בתעודת הזהות המזויפת, ונאשם 1 המתין לו בחוץ. נאשם 2 נרשם לבחינה בכזב בשמו של נאשם 1 באמצעות תעודת הזהות המזויפת, שנותרה בעת הבחינה בידי המשגיח, ונבחן במקום ובשם הנאשם 1.

לנוכח ידיעותיו, נאשם 2 הצליח בבחינה ברמה שהעניקה לנאשם 1 פטור מלימודי אנגלית במהלך לימודיו באוניברסיטה.

בתום הבחינה, כאשר ניגש הנאשם 2 לקחת את תעודת הזהות המזויפת, הבחין המשגיח בסימנים מחדשים על גבי התעודה, והודיע על כך לקצינת הביטחון של המרכז הארצי לבחינות והערכה.

בעקבות החשד למרמה זומן הנאשם 1 לבחינה חוזרת במרכז הארצי לבחינות והערכה בירושלים, שנקבעה ליום 10.9.19.

גם לבחינה זו ניגש הנאשם 2 במקומו של הנאשם 1. כדי ליצור אמון בזהותו הבדויה, לקח עמו נאשם 2 את הטלפון הנייד של נאשם 1 ואת ארנקו, שבו היו מסמכים אישיים של הנאשם 1. הנאשם 2 הזדהה שוב בשמו של הנאשם 1 באמצעות תעודת הזהות המזויפת, וחתם על טופס המבחן ומסמכי הרישום בשמו של הנאשם 1.

בתום המבחן הבחינה קצינת הביטחון בחוסר התאמה בין מסמכי הזיהוי של נאשם 1 כפי שהופיעו במדור ההרשמה של האוניברסיטה לתעודת הזהות המזויפת שעמה ניגש הנאשם 2 לבחינה. בשל כך הוזמנה משטרה למקום, ובשלב זה הודה הנאשם 2 כי התחזה לנאשם 1.

2. הצדדים הציגו הסדר דינוי שבמסגרתו כתב האישום תוקן. הנאשמים הודו במיוחס להם והורשעו. לא נערך הסדר לעניין העונש, אולם הוסכם כי יוכנו בעניינם של הנאשמים תסקירי שירות מבחן. חרף התנגדות המאשימה בנושא, שירות המבחן התבקש להתייחס גם לאפשרות ביטול ההרשעה של הנאשמים, וזאת על מנת שתעמוד לפני בית המשפט התמונה העובדתית המלאה.

3. תסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של הנאשם 1, א', ביום 18.11.21 מלמד כי הוא כבן 26, רווק, מצוי בזוגיות מזה כשנה, סטודנט בשנה השלישית ללימודי הנדסת חשמל, מתגורר במעונות האוניברסיטה ועובד מזה כשנה וחצי בחברת סיעוד כמטפל בקשישים. א' מוכר כסובל מהפרעה טורדנית-כפייתית שאובחנה חודשים ספורים לפני ביצוע העבירות.

נסיבות ילדותו של הנאשם 1 קשות ומורכבות ולא יפורטו במלואן. הוא עלה ארצה בגיל 3 עם אמו, ולאחר שנתיים חזר לארץ מוצאם. בשנת 2006 עלו לארץ בשנית. זמן קצר לאחר מכן היה א' עד לפיגוע והדבר הותיר בו חותם נפשי.

א' סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה, שירת שירות צבאי מלא כלוחם ומשרת כיום במילואים. לאחר שיחררו עבד בחברה בטחונית והחל ללמוד באוניברסיטה. עם תחילת ההליכים הפליליים הוא התפטר מיוזמתו מעבודתו, מחשש שדבר קיום ההליכים יתגלה והוא יפוטל.

במהלך לימודיו באוניברסיטה אובחנו אצל הנאשם 1 קשיי למידה, הוא נעזר בהתאמות והומלץ לו גם על טיפול רגשי, שכן לצד ההפרעה ממנה סובל, הוא סובל גם מהפרעות הסתגלות וחרדה. הנאשם 1 התקשה לממן טיפול פסיכיאטרי שהוא זקוק לו.

לנאשם 1 אין הרשעות קודמות. בהתייחסותו לעבירות, תיאר שחוה התדרדרות במצבו הנפשי, תיאר התנהלויות כפייתיות וכן תיאר כי סובל מחרדת בחינות ובעיקר לקראת בחינות שבבסיסן ידע בשפה. על רקע זה סיכם עם חברו, אלכסנדר, כי האחרון יגש במקומו לבחינה. הנאשם 1 תיאר כי הבין באותה העת שמתנהל באופן פסול העשוי להיות בעל השלכות שליליות, אולם לנוכח החרדה שבה היה נתון, לא שקל באופן מלא את השלכות מעשיו וכלל לא התייחס למשמעותם הפלילית.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם 1 חווה קושי רב ובושה סביב מעשיו, וכי ההליך הפלילי ובחירותיו באירוע מעלים אצלו

תחושות אשמה ואכזבה עצמית. שירות המבחן התרשם עוד כי לנאשם 1 יכולות וכישורים שסייעו לו לאורך השנים לצלוח את המשימות שעמדו בפניו, חרף נסיבות החיים הקשות שלו, נסיבות ילדותו וחשיפתו לאירוע טרור. הוא מכיר באחריות למעשיו, מבין את חומרת העבירות, מבטא חרטה על אופן התנהלותו ועל כך שחברו הסתבך גם הוא.

שירות המבחן העריך כי בבסיס העבירות לא עומדים דפוסים מרמתיים או שוליים, אלא מצבו הנפשי וקשייו של הנאשם, כי העבירה חריגה לאורח חייו והוא מבטא שאיפות להמשך חיים נורמטיביים. הוא תיאר חיים מלאי עשייה, ומערכת היחסים הזוגית שבה נמצא מהווה גורם תמיכה משמעותי עבורו. שירות המבחן הציעו לנאשם 1 סיוע בהשתלבות בטיפול רגשי והוא הביע רצון בכך. לפיכך, הומלץ לגזור על הנאשם צו מבחן למשך שנה ו-140 שעות שירות לתועלת הציבור.

הנאשם 1 הציג לפני שירות המבחן את תקנון משמעת סטודנטים של אוניברסיטת אריאל, שלפיו מעשיו מהווים עבירת משמעת שהעונש עליה עשוי להיות, בין היתר, גם הרחקה מהאוניברסיטה לצמיתות או לתקופה מוגדרת. על רקע זה, ולאור התרשמות שירות המבחן מהשקעתו האדירה של הנאשם בלימודים, וכן לנוכח החשש כי הרשעתו עלולה לחסום את דרכו לעבודה, הומלץ לבטל את ההרשעה.

4. תסקיר שירות המבחן שנערך ביום 18.11.21 בעניינו של הנאשם 2, אלכסנדר, מלמד כי הוא בן 25, רווק, יליד אוקראינה, גר עם הוריו ועובד כשליח. גם אלכסנדר בוגר 12 שנות לימוד בעל תעודת בגרות, שירת בצה"ל, תחילה כלוחם, ולאחר שהוריו, שהוא בנם היחיד, התנגדו להמשך שירותו כלוחם, הוא סירב לבצע תפקידים אחרים, ערק מהצבא ונשפט לעונש מאסר בכלא צבאי. הנאשם 2 שוחרר מהשירות לאחר כשנה וחצי עקב חוסר התאמה. לאחר שחרורו עבד הנאשם 2 בעבודות מזדמנות ולפני חודשים ספורים החל ללמוד באוניברסיטה הפתוחה תואר במדעי המחשב.

הנאשם 2 עלה לארץ עם הוריו בגיל 5, תיאר חוויות התאקלמות קשות וחוויות ילדות קשות במשפחתו. לאחר שירותו הצבאי עזב את בית הוריו ובמשך מספר חודשים לא היה לו מקום מגורים מסודר. הוא שב לחיות בבית הוריו במהלך שנת 2019, אך הקשר עמם רופף.

לפני שירות המבחן קיבל הנאשם 2 אחריות על מעשי העברה וביטא חרטה על אופן התנהלותו. הנאשם 2 תיאר כי ביצע את העבירות על רקע בקשתו של הנאשם 1 שהיה חבר ילדות קרוב שלו, ועל מנת לסייע לו, ותיאר כי זיוף תעודת הזהות נעשה על ידי הנאשם 1 באופן חובבני. הנאשם 2 תיאר כי בעת ביצוע העבירות לא חשב שמעשיו פליליים ואמר כי המעשה אינו מאפיין את אורחות חייו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם 2 גדל במציאות קשה ומורכבת וניכר כי מגיל צעיר נדרש לנהל אורח חיים בוגר ועצמאי. עוד התרשם שירות המבחן כי העבירה בוצעה על רקע חוסר יציבות בגבולות הפנימיים וחוסר שיקול דעת ביחס לתוצאות מעשיו וכי לנאשם 2 יכולת להתנהל בטשטוש, מבלי לשתף את סובביו באופן התנהלותו. בהקשר זה ציין שירות המבחן גם את העובדה כי הנאשם 2 נעדר מערכת תמיכה משפחתית שעשויה הייתה להוות מקור להצבת גבול. לצד אלה צוינו כוחותיו ומסוגלותו החיוביים לתפקוד כיום, כאשר הוא מבטא שאיפות תקינות להשתלבות חברתית, פועל למען שיפור חייו בדרך של עבודה יציבה ולימודים אקדמיים ומביע שאיפות להתנהלות תקינה בעתיד. שירות המבחן הוסיף כי ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם 2 גורם מרתיע ומציב גבול. הנאשם 2 מבטא נכונות להשתלב בטיפול שיסייע לו לבחון מוקדי סיכון במצבו ושירות המבחן רואה חשיבות בשילובו בטיפול.

לפיכך הומלץ לגזור על הנאשם צו מבחן למשך שנה ו-180 שעות שירות לתועלת הציבור.

עוד המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו של הנאשם מחשש שהיא תפגע בעתידו המקצועי בהמשך, וכדי לחזק כוחותיו המתפקדים.

5. המאשימה ביקשה להותיר את הרשעתם של הנאשמים על כנה וטענה כי אופי העבירות והחזרה עליהן אינם מאפשרים לסיים את ההליך ללא הרשעה. ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע בעניינם של שני הנאשמים מתחם עונש הולם שבין שירות לתועלת הציבור בהיקף משמעותי למספר חודשי מאסר בפועל. המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם 1, א', 250 שעות שירות לתועלת הציבור ועל הנאשם 2 ביקשה לגזור 300 שעות שירות לתועלת הציבור. המאשימה הדגישה בטיעוניה את חלקו המשמעותי של הנאשם 2 בביצוע העבירות ואת טובת ההנאה המשמעותית שאמור היה לקבל הנאשם 1 כתוצאה מהן. עוד טענה המאשימה כי יש לשקול במקרה דנן שיקולים של הרתעת הרבים ותמכה טיעוניה בפסיקה.

6. ב"כ הנאשם 1 ביקשה לאמץ את המלצות שירות המבחן וטענה כי העבירות מצויות ברף התחתון של חומרה, וכפסע בין הנסיבות שבהן בוצעו לבין הנסיבות המצדיקות את סיום התיק בדרך של הסדר מותנה. הסנגורית הדגישה את נסיבות חייו המורכבות של הנאשם 1, הוסיפה כי אמו מחלימה מסרטן וכי הנאשם היה עד לאירוע רופאי שבו היו חייה נותנים בסכנה, דבר שהעצים את קשייו הרגשיים מעבר לחשיפתו לאירוע טרור וליתר המשברים שפקדו אותו בחייו. ב"כ הנאשם 1 טענה כי אירועים אלה יצרו אצל הנאשם חרדות, שחרדת הבחינות היא רק אחד הביטויים שלהן, הוסיפה והדגישה את הקשיים שעמם התמודד הנאשם לאורך חייו, משבר העלייה לארץ, נסיבות משפחתיות מורכבות וקשות, והטעימה כי למרות כל אלה הנאשם הצליח לתפקד באופן תקין, ללמוד ולקבל תעודת בגרות, לשרת שירות צבאי ולהתקבל לאוניברסיטה, והכל - כמעט ללא תמיכה משפחתית. ב"כ הנאשם הוסיפה כי לנאשם 1 אין "כרית ביטחון" שתהווה עבורו תמיכה כלכלית במקרה שבו לימודיו או עבודתו יופסקו, והתייחסה אל עובדה זו, כמו גם אל החשש מהרחקה מלימודיו באוניברסיטה כאל נזק קונקרטי. עוד נטען כי בשל מעורבותו בעבירה נמנע מהנאשם מלעסוק בתחום האבטחה שהוא הוכשר בו. לבסוף הודגש כי הנאשם 1 הבין את הטעות שעשה, מתחרט עליה ושילם מיוזמתו מחיר אישי כבד כשפרש מעבודתו בחברה ביטחונית. ב"כ הנאשם תמכה טיעוניה בפסיקה והגישה כראיות לעונש את מסמכי האבחונים השונים שנערכו לנאשם 1, תעודות ומסמכים רפואיים הנוגעים למצבו הנפשי.

7. ב"כ הנאשם 2 ביקש אף הוא לאמץ את המלצת שירות המבחן וטען כי הנאשם 2 אמנם היה פעיל יותר במסגרת העבירות, אך הנאשם 1 הוא שהניע את התהליך והיה אמור להפיק ממנו תועלת בעוד שהמניע של הנאשם 2 היה אלטרואיסטי- רצון לסייע לחבר. ב"כ הנאשם 2 טען כי הגבול בין מעשיו של הנאשם למעשים חמורים פחות כגון העתקה במבחן, אינו חד וברור דיו ועל כן הנאשם לא חשב שמעשיו יוצאים מגדרי המשמעת האקדמית. הודגש כי ההליך הפלילי כשלעצמו מהווה עבור הנאשם 2 גורם מרתיע ומציב גבול, אף אם יסתיים ללא הרשעה. נטען כי הגם שלנאשם יש רישום פלילי קודם, והגם שהרשעה לא עלולה לסכן את מעמדו באוניברסיטה הפתוחה שבה הוא לומד, העובדה כי מדובר באדם צעיר, נעדר כל תמיכה משפחתית שנאלץ לכלכל את עצמו ולהסתדר לבדו, מצדיקה את ביטול ההרשעה, שכן הרשעה עלולה להוות עבורו מכשול מניה וביה בהשגת עבודה. בהקשר זה נטען, כי הרשעתו הקודמת של הנאשם בעבירת העדר מן השירות בוצעה על רקע נסיבות משפחתיות מורכבות וייחודיות, והיא נטולת

משקל בבחינת העבירות הנוכחיות ובשאלת ההרשעה בגין.

8. הנאשם 1 בדברו האחרון תיאר בדמעות את הקשיים שליוו את חייו, את נסיבות ילדותו המורכבת, את מחלתה של אמו והטראומה שחוזה תוך כדי הטיפולים בה, והדגיש כי למרות כל הקשיים נלחם לסיים את לימודיו התיכוניים, לעמוד במבחני הבגרות, בשירות הצבאי ולהתקבל ללימודים אקדמיים. הנאשם תיאר כי חיסרון כיס מנע ממנו מלקבל טיפול רגשי ונפשי שהוא נזקק לו ותיאר את התמודדו עם הפרעות שמהן סובל.

9. הנאשם 2 בדברו האחרון תיאר את המאמצים הכבירים שהשקיע על מנת לחסוך כסף ללימודים אקדמיים, תיאר כי כל רצונו הוא לסיים את לימודיו והביע חשש כי הרשעה תפגע בסיכוייו למצוא עבודה.

סוגיית ביטול ההרשעה

10. ההלכה בעניין הימנעות מהרשעה הנקבעת בפ"ד נב(3) 337 ועל פיה נדרשת התקיימותם של שני תנאים מצטברים על מנת שבית המשפט יימנע מלהרשיע נאשם שהוכח כי ביצע עבירה. התנאי האחד עניינו בשאלה האם סוגה בעבירה בנסיבות שבהן בוצעה המאפשרים להימנע מהרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים; השני- האם ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

11. עבירות המרמה נועדו להגן על הרצון החופשי של אדם, ומעשי הנאשמים היה בהם כדי לפגוע בטוהר הבחינות, בשוויון בין נבחנים, במעמדם של מסמכי זהות רשמיים ותעודות המעידות על השכלה. למרבה המזל, דבר ביצוע העבירות התגלה בשלב מוקדם, יחסית, ולבד מן הטרחה והמשאבים שהיו כרוכים בעריכת מבחן חוזר לנאשם 1, מרבית הנזקים האפשריים נמנעו.

12. בעפ"ג (י-ם) 59886-05-17 **אליז' נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 31.10.17) בית המשפט עמד על חומרתן של עבירות שבוצעו בנסיבות דומות וקבע:

"חומרת המעשים נובעת, הן בהיבט הכללי של מעשי המרמה וההתחזות כזב, כשלעצמם; והן, ובעיקר, לנוכח הפגיעה ב'טוהר הבחינות'. סטייה מטוהר הבחינות במוסדות להשכלה גבוהה פוגעת הן בערכים של יושר והגינות, הן בתוקף ומעמד התארים הניתנים על-ידי המוסדות, והן בשוויון בקרב הסטודנטים."

13. אמנם העבירות שאותן ביצעו הנאשמים לא דרשו רמת תכחום גבוהה, אך הן דרשו לא מעט תכנון ומעשי הכנה-זיוף תעודת הזהות של הנאשם 1 (אף אם נעשה בצורה חובבנית) והצטיידותו של הנאשם 2 בחפצים אישיים של הנאשם 1 לקראת הבחינה החוזרת.

העובדה שמדובר במעשים שחזרו על עצמם פעם אחר פעם, מקשה להתייחס אליהם כאל "מעידה" או טעות חד פעמית, ואין בעובדה כי הנאשמים לא הוחשדו בביצוע עבירה בין שתי הבחינות כדי לשנות את פני הדברים. יש לומר כי עצם העובדה שהנאשם 1 הוזמן לבחינה חוזרת הגם שנחל, לכאורה, הצלחה בבחינה הראשונה, די היה בה כדי לאותת לנאשמים כי מעשיהם עוררו חשד. ואף על פי כן- הם המשיכו בתוכניתם, התנהלות שדרשה מידה לא מבוטלת של תעוזה.

14. חלקו של כל אחד מהנאשמים בביצוע העבירות היה שונה ואולם בסופו של יום מידת אשמתם זהה; בעוד שהנאשם 2 נדרש לביצוע היסודות האקטיביים של העבירות, הנאשם 1 הוא היחיד שהיה אמור להפיק מהן תועלת.

15. למרבה הצער, מעשים מן הסוג שביצעו הנאשמים אינם נדירים במחוזותינו. בית המשפט עמד פעם אחר פעם על הקלות שבה ניתן לבצע מעשים מסוג זה, על הקושי לגלות את העבירות ועל ההכרח להרתיע מפני ביצוען, בין היתר בדרך של הרשעת נאשמים בגין. ראו עפ"ג 59886-05-17 הנ"ל וכן ע"פ (חי') 17462-04-12 **שאוהנה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 6.9.12) וע"פ (נצ') 49812-05-10 **קדח נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 7.9.10).

אמנם ב"כ הנאשם 1 הציגה מספר פסקי דין שבהם נמנעו בתי משפט מהרשעת נאשמים בעבירות שבוצעו בנסיבות דומות, ואולם מדובר על פסקי דין של בתי משפט שלום, שרובם ניתנו לפני כעשור שנים ואף למעלה מכך, ואף אחד מהם אינו מתייחס לנסיבות שבהם הנאשמים שבו על מעשה המרמה וההתחזות כפי שנעשה במקרה דנן.

16. לנוכח האמור לעיל, מכלול הנסיבות שבהם בוצעו העבירות אינו מאפשר להימנע מהרשעתם של הנאשמים מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים.

17. מעבר לצורך אתיחוס גם לפגיעה האפשרית של הרשעה בשיקומם של הנאשמים. עם זאת חשוב להקדים ולומר כי עבירות של התחזות ומרמה במסגרת מבחנים במוסדות אקדמיים ומבחני קבלה אליהם מבוצעות, ככלל, על ידי צעירים נטולי עבר פלילי, המנהלים, לרוב, אורח חיים תקין ומתפקד ועל רקע רצונם "לקצר את הדרך" להישגים אקדמיים. משכך דבר היותם של הנאשמים צעירים נטולי עבר פלילי (במקרה של נאשם 1) או בעלי עבר מינורי (במקרה של נאשם 2) שניהלו עד לביצוע העבירות וגם לאחריהן אורח חיים נורמטיבי והם בעלי שאיפות לתפקוד תקין, אינו עובדה יוצאת דופן המצדיקה התייחסות שונה.

18. הנאשם 1 הוא סטודנט להנדסת חשמל, אשר מצליח לנהל את חייו בצורה תקינה ובתפקוד מלא, חרף נסיבות החיים הקשות שעמן התמודד כמעט לאורך כל שנות חייו.

חששו של הנאשם 1 הוא מכך שיורחק מהלימודים באוניברסיטה בשל הרשעתו, על רקע האמור בסעיף 5.7 לתקנון המשמעת של האוניברסיטה, שזו לשונו: "**5.3 הורשע הסטודנט במעשה התחזות-יורחק מהלימודים לאלתר.**" ואולם, ב"כ הנאשם לא חלקה על כך שחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים התשמ"א-1981 אינו מעניק לאוניברסיטה זכות לקבל מידע מהמרשם הפלילי, ומשכך - ספק אם היא רשאית להתחשב במידע כזה, אף אם מגיע אליה שלא באמצעות עיון במרשם הפלילי. מכל מקום, כפי שנטען גם על ידי הנאשם עצמו, האוניברסיטה ממילא יודעת על

האירוע, ובכל מקרה הנאשם 1 לא הורשע בהתחזות, אלא בעבירות אחרות, ומאז הכרעת הדין חלפו כעשרה חודשים, כך שברור כי עונש ה"הרחקה לאלתר" לא הופעל.

יתרה מכך, סעיף 5.7 לתקנון מקנה שיקול דעת לוועדת המשמעת בסוגיית ההרחקה, וחזקה על הגורמים שיישקלו סוגיה זו, שיביאו במניין שיקוליהם את כלל העובדות הרלבנטיות ובכלל זה את התמודדותו המרשימה של הנאשם 1 עם נסיבות חייו הקשות, רצונו העז לנהל אורח חיים תקין ומתפקד, את הקשיים האישיים-רגשיים ונפשיים שמהם סובל, את עברו הנקי, חרטתו הכנה על המעשים והכרה בפסול שבהם.

19. הוא הדין, ביחס לנאשם 2, שהוא סטודנט למדעי המחשב באוניברסיטה הפתוחה, מוסד שבו לומדים גם אסירים, ועל כן מובן כי הרשעה כשלעצמה, בפרט כזו שאינה קשורה למעשה שבוצע במסגרת לימודיו, לא יכולה להביא להפסקת הלימודים.

אמת, הנאשם 2 הוא צעיר כבן 26 שאף הוא ערך מאמצים כבירים לנתב את חייו למסלול של השכלה גבוהה ועבודה והצליח לעשות כן חרף העדרם של גורמי תמיכה ממשיים, ואולם החשש שהביע לפגיעה באפשרויות תעסוקה עתידיות הוא חשש כללי המתקיים ביחס לכל צעיר המורשע בפלילים, ועל כן אינו מקים את אותו חשש ממשי לנזק קונקרטי שעשוי היה להצדיק את ביטול ההרשעה.

20. לא נעלמו מעיני יתר הנסיבות המקלות של הנאשמים, ובכלל זה הודאתם, החרטה שהפגינו והעובדה כי ההליך הפלילי כשלעצמו מהווה עבורם גורם מרתיע, הערכת שירות המבחן כי ביצוע העבירות אינו מאפיין את אורחות חייהם בדרך כלל וכי הם נעדרים דפוסים עברייניים מושרשים. ואולם באלה, גם בהצטברותם, אין כדי לשנות את המסקנה בסוגיית ביטול ההרשעה.

21. לנוכח האמור לעיל, משלא ניתן לקבוע כי הותרת ההרשעה על כנה תפגע פגיעה חמורה בשיקומם של הנאשמים, אין מקום לבטל את ההרשעה והיא תיוותר על כנה.

מתחם העונש ההולם

22. בשים לב למכלול הנסיבות שבהן בוצעו העבירות, כפי שפורטו בפרק הקודם, מידת הפגיעה בערכים המוגנים באמצעות העבירות שביצעו הנאשמים היא בינונית.

23. עיון בפסיקה מלמד כי בנסיבות דומות נגזרו עונשים של שירות לתועלת הציבור או מספר חודשי מאסר בעבודות שירות גם על צעירים נטולי עבר פלילי. ראו למשל: עפ"ג (י-ם) 59886-05-17 **יעקב אלירז נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 31.10.17); עפ"ג (חי') 40626-01-20 **מדינת ישראל נ' בלחסן ואח'** (פורסם בנבו 16.07.20); ע"פ (חי') 17462-04-12 **שואהנה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 06.09.12); ת"פ (נצ') 41808-09-12 **מדינת ישראל נ' טאהא** (פורסם בנבו 17.02.14); ת"פ (כ"ס) 35842-03-18 **מדינת ישראל נ' עיסא** (פורסם בנבו 09.07.19); ת"פ (י-ם) 4908-08-19 **מדינת ישראל נ' אלעסם ואח'** (פורסם בנבו 3.2.21).

24. לנוכח אמור לעיל, מתחם העונש ההולם את מעשיהם של הנאשמים הוא בין שירות לתועלת הציבור למספר חודשי מאסר בעבודות שירות לצד מאסר מותנה. עם זאת, בטיעוניה ביקשה המאשימה לגזור על הנאשמים עונשי שירות לתועלת הציבור בלבד, ועל כן לא אגזור עליהם מאסרים מותנים.

העונש המתאים לנאשמים

25. שקלתי לזכות הנאשמים את גילם הצעיר והודאותיהם במיוחס להם בהזדמנות ראשונה, המבטאות קבלת אחריות על המעשים. מתוך התסקירים עולה כי שני הנאשמים הבינו והפנימו את חומרת מעשיהם וכי הם מתחרטים חרטה כנה עליהם. עובדה זו יש בה כדי לצמצם את החשש מפני חזרה על המעשים והיא מצדיקה הקלה עם הנאשמים.

26. נסיבות חייו של הנאשם 1 קשות ומורכבות, והצלחתו לקיים אורח חיים מתפקד במישורי חייו השונים חרף הקשיים מהם סובל והטראומות שחווה ראוייה להערכה. בקביעת העונש המתאים לנאשם אשקול גם את תרומתו למדינה במסגרת שירותו הצבאי.

27. גם נסיבות חייו של הנאשם 2 מורכבות, ואף הוא ראוי להערכה על כך שדבק ברצונו לקיים אורח חיים יצרני, ללמוד ולעבוד. עובדות אלה מקטינות אף הן את הסיכון להישנות עבירות מצדו ומצדיקות הקלה עמו.

28. אם מצאתי להבחין בין הנאשמים הרי זה רק בשל הפער בעברם הפלילי: בעוד שעברו של הנאשם 1 עד למקרה דנן וגם לאחריו נקי לחלוטין, לחובת הנאשם 2 עומדת הרשעה קודמת אחת. אף אם מדובר בעבירה שונה במובהק מסוג העבירות שבגינן נותן הנאשם 2 את הדין כעת, יש בה כדי ללמד על נכונות של הנאשם לפרוץ גבולות גם בדרך של התנהגות עוברת חוק, כאשר המשותף לשני המקרים הוא העובדה כי בשניהם הנאשם 2 ביצע את העבירות על רקע מה שהוא ראה כמטרה חיובית- סיוע לחבר במקרה הנוכחי ורצון לשירת בשירות קרבי בתיק הקודם. עובדה זו מצדיקה החמרה מסוימת עם הנאשם 2 ביחס לנאשם 1 משיקולי הרתעה אישית.

29. לנוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

על הנאשם 1, א':

א. 140 שעות שירות לתועלת הציבור בהתאם לתוכנית שתוגש על ידי שירות המבחן עד ליום 2.1.22.

ב. צו מבחן למשך שנה מהיום.

על הנאשם 2, אלכסנדר:

א. 180 שעות שירות לתועלת הציבור בהתאם לתוכנית שקבע שירות המבחן.

ב. צו מבחן למשך שנה מהיום.

הסברתי לכל אחד מהנאשמים את חובתו לשתף פעולה במילוי צו השירות לתועלת הציבור וצו המבחן ואת האפשרויות העומדות בפני בית המשפט אם לא יעשה כן.

30. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, א' טבת תשפ"ב, 05 דצמבר 2021, בנוכחות הצדדים.